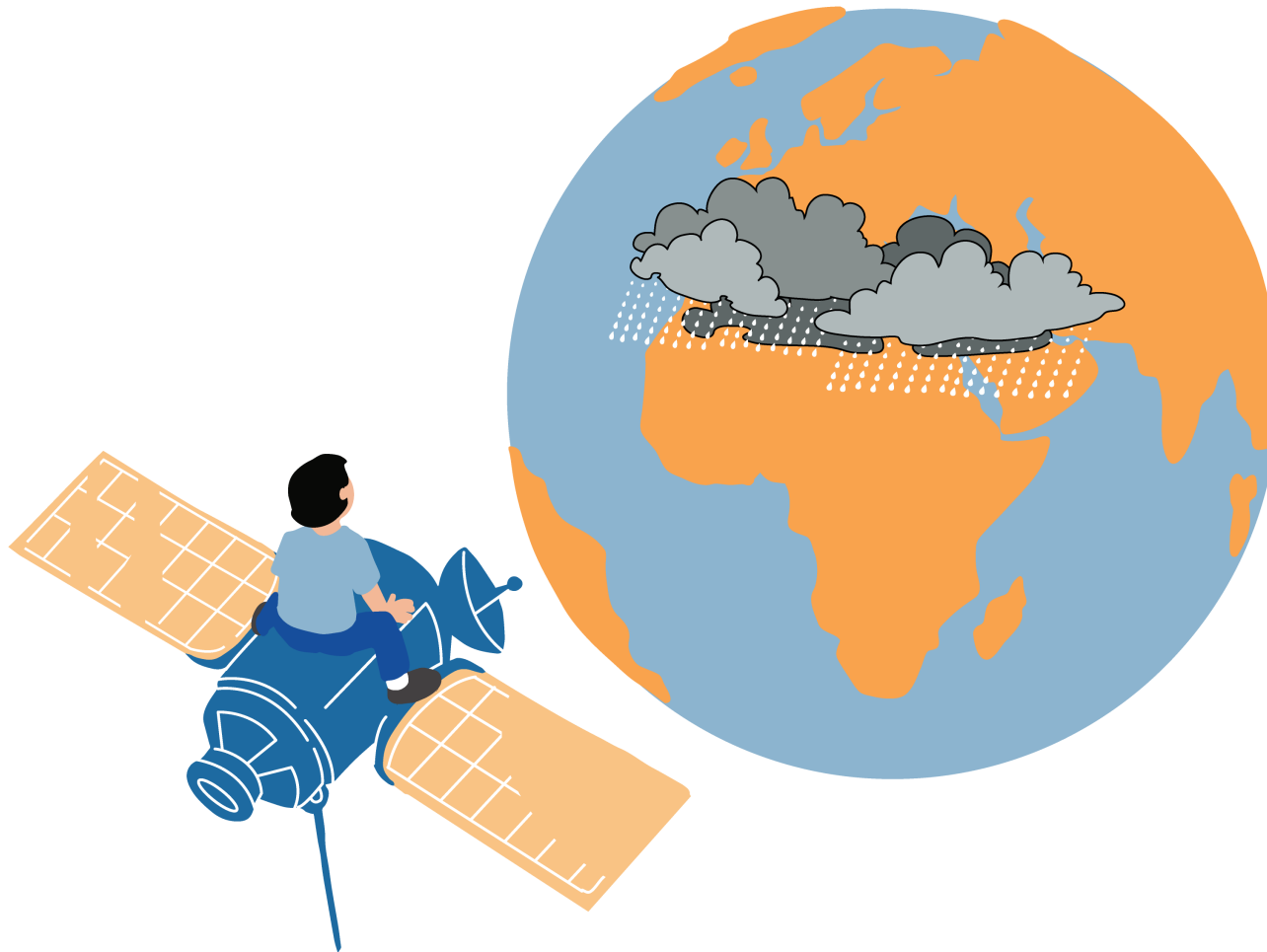

Метакогнітивний тренінг щодо депресії

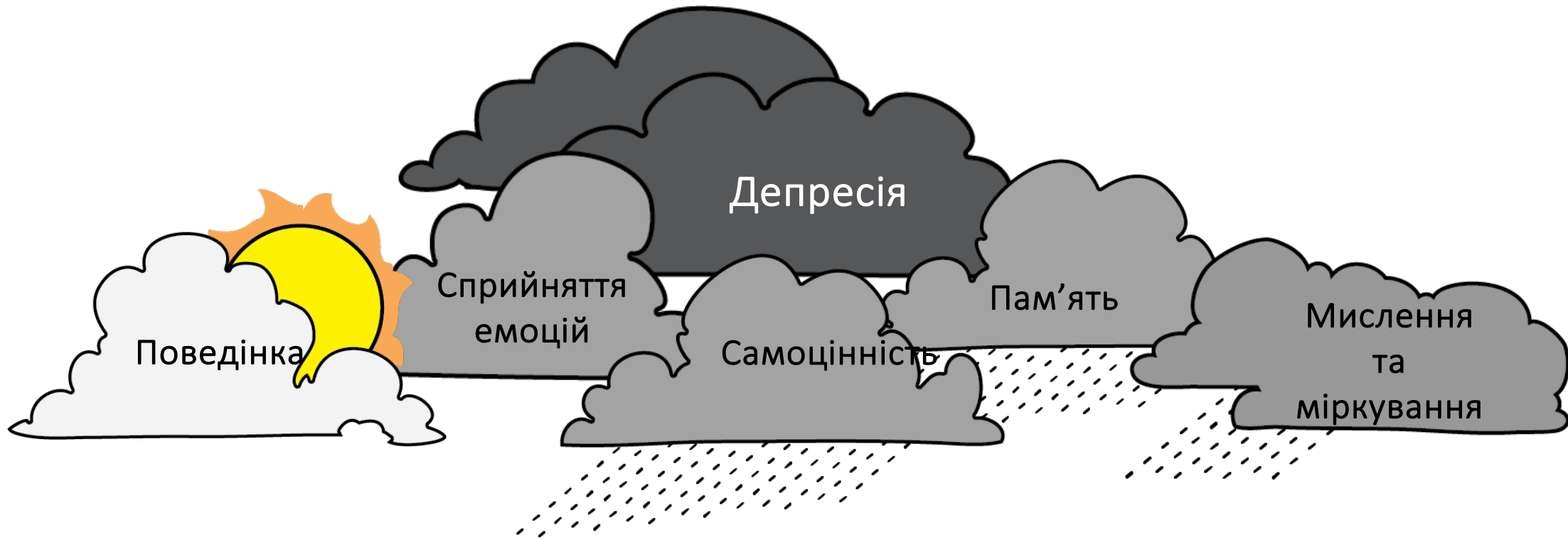

D-MCT: положення супутника

Сьогоднішня тема

Попереднє заняття

- Які подальші дії ви зробили?
- Чи є у вас запитання або історії успіху?

Навчальне заняття

D-МСТ 6 – Поведінка та стратегії

1. Нав'язливі думки

1. Нав'язливі думки

- Багато людей з депресією скаржаться на нескінченні нав'язливі думки й роздуми.

1. Нав'язливі думки

- Багато людей з депресією скаржаться на нескінченні нав'язливі думки й роздуми.
- Ви стикалися з нав'язливими думками?

Чи нав'язливі думки допомагають вам ...

Чи нав'язливі думки допомагають вам ...

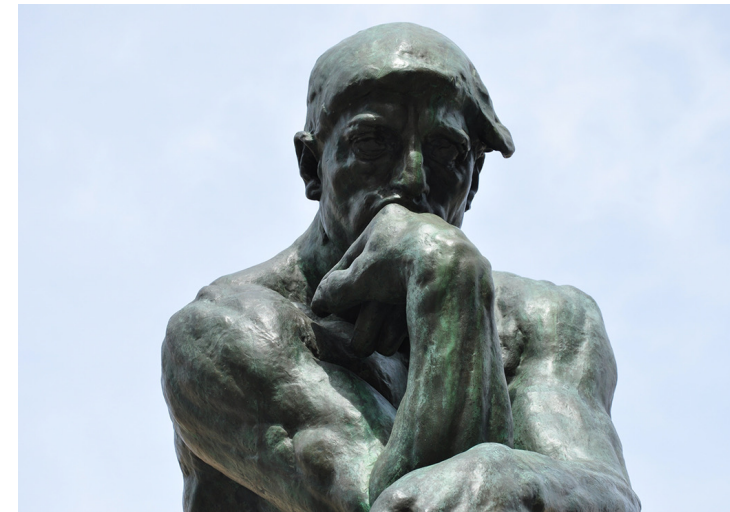
- ... розв'язати проблеми?

Чи нав'язливі думки допомагають вам ...

- ... розв'язати проблеми?
- ... уникнути проблем у майбутньому?

Чи нав'язливі думки допомагають вам ...

- ... розв'язати проблеми?
- ... уникнути проблем у майбутньому?
- ... упорядкувати речі в голові?

Ні, не допомагають!

Ні, не допомагають!

- Але чи небезпечні нав'язливі думки?

Ні, не допомагають!

- Але чи небезпечні нав'язливі думки?
- Чи це ознака того, що ви «божеволієте»?

Ні, не допомагають!

- Але чи небезпечні нав'язливі думки?
- Чи це ознака того, що ви «божеволієте»?
- Чи можна зупинити потік нав'язливих думок?

Ні! Нав'язливі думки не є ані корисними, ані небезпечними!

- Самі по собі вони не несуть ані небезпеки, ані користі. У здорових людей також виникають нав'язливі думки, але вони краще їх контролюють.
- Думки $\neq$ дії

Що таке нав'язливі думки?

- Чим нав'язливі думки відрізняються від споглядання (наприклад, коли йдеться про повсякденні проблеми)?
- Чим нав'язливі думки відрізняються від планування?

Типові депресивні нав'язливі думки

1. Зміст

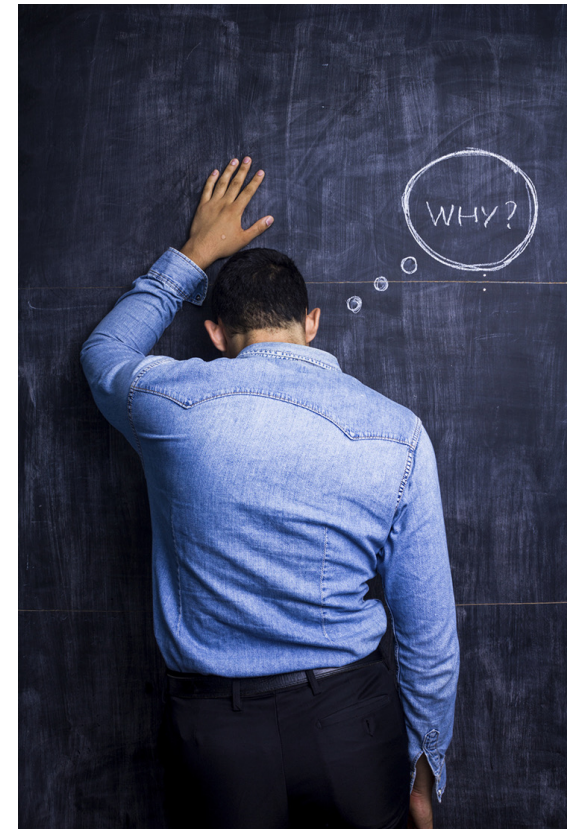

Типові депресивні нав'язливі думки

1. Зміст

Нав'язливі думки про ...

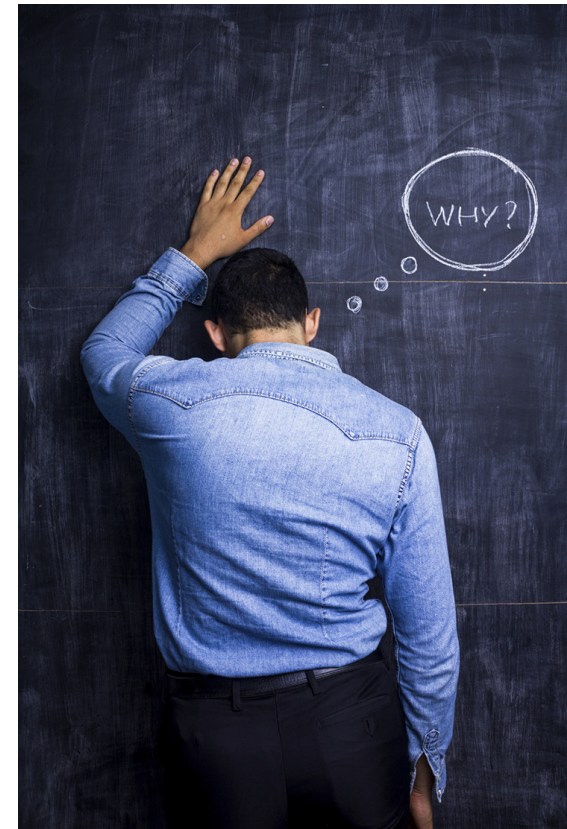

Типові депресивні нав'язливі думки

1. Зміст

Нав'язливі думки про ...

- ... **причину** (наприклад, причину хвороби)

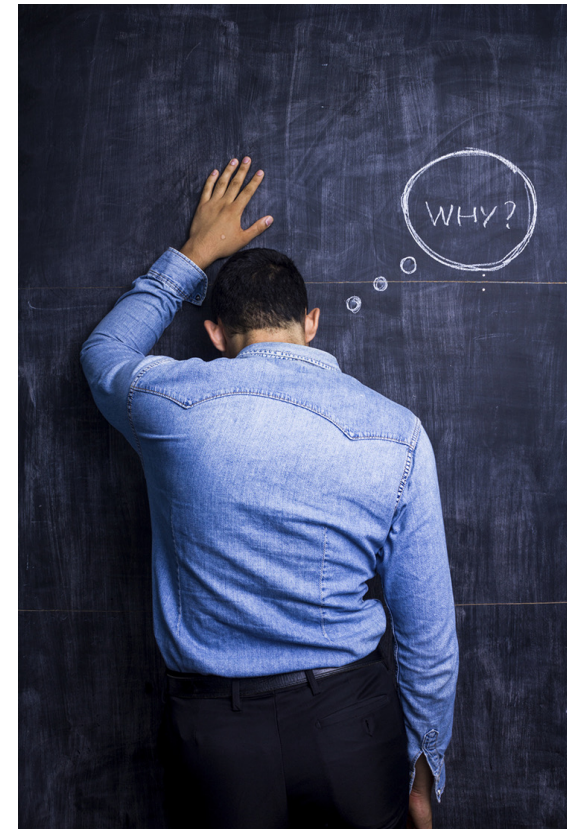

Типові депресивні нав'язливі думки

1. Зміст

Нав'язливі думки про ...

- ... **причину** (наприклад, причину хвороби)
- ... події, які відбулися в минулому

Типові депресивні нав'язливі думки

1. Зміст

Нав'язливі думки про ...

- ... **причину** (наприклад, причину хвороби)
- ... події, які відбулися в минулому
- ... нав'язливі думки («Чому мене так часто переслідують думки. Я божеволію?»)

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

- ... важко зупинитися, і ми часто ходимо по колу (створюючи «нескінченні петлі»).

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

- ... важко зупинитися, і ми часто ходимо по колу (створюючи «нескінченні петлі»).
- ... нам загрожує сліпота неуваги (оскільки ми не імпульсів ззовні).

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

- ... зазвичай ми не знаходимо «рішення» (на відміну від розв'язання проблеми).

Типові депресивні нав'язливі думки

2. Тип і спосіб подолання

У разі нав'язливих думок ...

- ... зазвичай ми не знаходимо «рішення» (на відміну від розв'язання проблеми).
- ... нав'язливі думки рідко супроводжуються діями (на відміну від планування).

Що допомагає справитися з нав'язливими думками?

Що допомагає справитися з нав'язливими думками?

Чи корисно відкидати негативні думки?

Відкидання думок

Спробуйте!

Протягом наступної хвилини не думайте про слона!

Відкидання думок
У вас вийшло? Ні!

Відкидання думок У вас вийшло? Ні!

Більшість з вас, мабуть, відразу подумали про слона та (або) про щось, пов'язане з ним (наприклад, зоопарк, сафарі, Африка тощо).

Відкидання думок У вас вийшло? Ні!

Більшість з вас, мабуть, відразу подумали про слона та (або) про щось, пов'язане з ним (наприклад, зоопарк, сафарі, Африка тощо).

Ефект посилюється, коли ви намагаєтеся активно відкидати **неприємні думки**, як-от самозвинувачення («Я невдаха» тощо).

Висновки

Проблемна стратегія: «Мені заборонено мати негативні думки».

Активне відкидання думок рідко працює, тому спроби зробити це можуть призвести до розчарування.

Свідоме намагання не думати про щось може посилити думку.

Натомість:

1. Час для нав'язливих думок
2. Пошук внутрішнього простору

Натомість:

1. Час для нав'язливих думок
2. Пошук внутрішнього простору

Натомість:

1. Час для нав'язливих думок

Призначте час для нав'язливих думок!

1. Ви помічаєте, що у вас починаються нав'язливі думки
2. Скажіть собі: «Я розберуся з цим в інший час».
3. Призначте конкретний час початку та закінчення нав'язливих думок. Це має бути не більше ніж 15 хвилин і не безпосередньо перед сном.

Натомість:

1. Час для нав'язливих думок
2. Пошук внутрішнього простору

Натомість:

2. Пошук внутрішнього простору

Наприклад, уявіть собі місце, де можна спостерігати за своїми думками, але не оцінювати їх (негативно):

Натомість:

2. Пошук внутрішнього простору

Наприклад, уявіть собі місце, де можна спостерігати за своїми думками, але не оцінювати їх (негативно):

Сприймайте думку як є:

Натомість:

2. Пошук внутрішнього простору

Наприклад, уявіть собі місце, де можна спостерігати за своїми думками, але не оцінювати їх (негативно):

Сприймайте думку як є:

- Це думка, а не реальність!

Натомість:

2. Пошук внутрішнього простору

Наприклад, уявіть собі місце, де можна спостерігати за своїми думками, але не оцінювати їх (негативно):

Сприймайте думку як є:

- Це думка, а не реальність!
- «Подія» відбувається у вас у голові. Спробуйте зафіксувати думку, але не засуджувати її.

Натомість:

2. Пошук внутрішнього простору

Наприклад, уявіть собі місце, де можна спостерігати за своїми думками, але не оцінювати їх (негативно):

Сприймайте думку як є:

- Це думка, а не реальність!
- «Подія» відбувається у вас у голові. Спробуйте зафіксувати думку, але не засуджувати її.

Уявіть, що ви стоїте на залізничному вокзалі. Думки — це потяги, які приїжджають і від'їжджають, але ви не сідаєте на них!

Вправа (на основі моделі Уелса): знайдіть внутрішній простір ...

Спостерігайте за своїми думками, не втручаючись і не оцінюючи їх («Я несповна розуму. У мене знову нав'язливі думки»).

Натомість спостерігайте за своїми думками, як за потягами на вокзалі, або хмарами, що пливуть небом, або листям, що пливе за течією.

Дихальні вправи ...

Що ви робили під час дихальних вправ?

- Ви зосередилися на своєму диханні
- Ви спостерігали за своїм диханням, не змінюючи його
- Ви сприймали свої думки й почуття, не оцінюючи їх і не втручаючись у них

Що ви робили під час дихальних вправ?

- Ви зосередилися на своєму диханні
- Ви спостерігали за своїм диханням, не змінюючи його
- Ви сприймали свої думки й почуття, не оцінюючи їх і не втручаючись у них

Якщо спочатку у вас не вийде, не хвилюйтеся.
Виконуйте цю вправу регулярно!

2. Відстороненість Як це відбувається?

2. Відстороненість Як це відбувається?

Під час депресивної фази ...

2. Відстороненість

Як це відбувається?

Під час депресивної фази ...

- ... людям складно взаємодіяти з іншими.

2. Відстороненість

Як це відбувається?

Під час депресивної фази ...

- ... людям складно взаємодіяти з іншими.
- ... ви можете часто відчувати, наче інші вас не розуміють («Добре їм живеться», «Мені б їхні проблеми»).

2. Відстороненість

Як це відбувається?

Під час депресивної фази ...

- ... людям складно взаємодіяти з іншими.
- ... ви можете часто відчувати, наче інші вас не розуміють («Добре їм живеться», «Мені б їхні проблеми»).
- ... мотивація щось робити знижується.

2. Відстороненість

Як це відбувається?

Під час депресивної фази ...

- ... людям складно взаємодіяти з іншими.
- ... ви можете часто відчувати, наче інші вас не розуміють («Добре їм живеться», «Мені б їхні проблеми»).
- ... мотивація щось робити знижується.
- ... ваш інтерес до інших (та їхніх проблем) часто знижується.

Тому відстороненість — цілком зрозуміле явище. Але чи несе вона користь?

Ні. Відстороненість призводить до замкнутого кола!

«Я дедалі більше відсторонююся і беру на себе дедалі менше».

Депресивна поведінка

«Мій настрій стає дедалі більш депресивним і пригніченим».

Депресивний настрій

Депресивні думки

«Я переношу себе і свій поганий настрій на інших людей».

Спробуйте розірвати це замкнене коло

Спробуйте розірвати це замкнене коло

- Починати завжди складно! Але пересилуйте себе і зробіть невеликий крок вперед.

Спробуйте розірвати це замкнене коло

- Починати завжди складно! **Але** пересилуйте себе і зробіть невеликий крок вперед.
- **Крок за кроком:** нехай маленькі кроки (наприклад, вставання з ліжка) ведуть до великих кроків (наприклад, вихід на вулицю). Не беріть на себе зайвих зобов'язань!

Спробуйте розірвати це замкнене коло

- Дбайте про найнеобхідніше (наприклад, особисту гігієну, покупки), але також робіть те, що робить вас щасливими (наприклад, слухайте музику, гуляйте).

Спробуйте розірвати це замкнене коло

- Дбайте про найнеобхідніше (наприклад, особисту гігієну, покупки), але також робіть те, що робить вас щасливими (наприклад, слухайте музику, гуляйте).
- Також, якщо вам не одразу сподобаються всі ваші заняття, пам'ятайте, що активність піднімає настрій! **Активність піднімає настрій!**

Висновки з навчання

Висновки з навчання

- Певна поведінка (відстороненість) може бути корисною в короткостроковій перспективі (коли ви виділяєте «час для себе»), але може посилити, а не послабити депресію, якщо нею зловживати!

Висновки з навчання

- Певна поведінка (відстороненість) може бути корисною в короткостроковій перспективі (коли ви виділяєте «час для себе»), але може посилити, а не послабити депресію, якщо нею зловживати!
- Нав'язливі думки не допомагають розв'язувати проблеми. Вони навпаки підсилюють негативні думки та почуття.

Висновки з навчання

- Певна поведінка (відстороненість) може бути корисною в короткостроковій перспективі (коли ви виділяєте «час для себе»), але може посилити, а не послабити депресію, якщо нею зловживати!
- Нав'язливі думки не допомагають розв'язувати проблеми. Вони навпаки підсилюють негативні думки та почуття.
- Спроба відкинути нав'язливі думки лише підсилює їх, тому такий спосіб не допомагає.

Висновки з навчання

Натомість:

Висновки з навчання

Натомість:

- Практикуйте безоціночне сприйняття (дихальні вправи, вправи на розслаблення, йогу тощо).

Висновки з навчання

Натомість:

- Практикуйте безоціночне сприйняття (дихальні вправи, вправи на розслаблення, йогу тощо).
- Особливо у депресивні фази важливо підтримувати контакт з важливими людьми у вашому житті та продовжувати брати участь у діяльності (невеликими кроками).

Закріплення матеріалу

- Що з почутого сьогодні було для вас найважливішим?
- Яку вправу на цю тему ви хочете виконати як домашнє завдання?

Оцінювання

- Просимо вас виділити трохи часу, щоб **оцінити** тренінг!
- **Ваша думка важлива** для постійної **оптимізації** контенту.
- Опитування **анонімне**.

→ Щоб пройти опитування,
відскануйте QR-код або перейдіть за посиланням. **ДЯКУЄМО!**

https://qeurope.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_doFh3BQ6SUscA3I

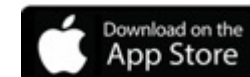

Для тренерів:

Роздайте робочі аркуші та представте наш додаток COGITO, який можна завантажити безкоштовно.

www.uke.de/mkt_app

Дякуємо за увагу!

